

2017 syksyn työpaja

Aika: 26.9.2017 klo 12-16

Paikka: Kansalliskirjaston Fabianian auditorio

Aihe: Kuvailun keventäminen

Osallistujat: Kuvailuryhmien jäsenet

Ohjelma:

Kuvailustandardiryhmän [alustus](#) (30 min)

- Kuvailustandardiryhmän [tähänastinen työ](#)

[KUMEAn](#), Sisällönkuvailun asiantuntijaryhmän, [Luumun \(+ MusaMelindan\)](#) puheenvuorot (15 min/ryhmä)

- Mitä keventäminen tarkoittaa käytännössä, miten päällekkäisyyksiä voidaan vähentää?
- Asiasanastojen käyttö ja keventäminen sekä sisällönkuvailuohje ja tasojen määrittely (Sisällönkuvailun asiantuntijaryhmä ja Finto-verkosto)
- Finna-näkökulma keventämiseen (Kumea ja Finna-tiimi)

Kahvi

- Teostietueiden tekemisen aloittamisen mahdollisuus mm. järjestelmä- ja formaattinäkökulmista (Luumu)
- Viestintäsuunnitelma kuvailun keventämisestä

Huomioitavaa kuvailun keventämisprosessissa:

- "Projektin" nimen muuttaminen Kuvailun sujuvoittaminen
- Tasojen vähentäminen kahteen
- Huomioitava myös kirjastosektori/aineistokohtaisia keventämislinjauksia
- Huomioitava Finna-vaikutukset keventämisessä: keventämisen seuraukset saatava huomioimaan myös Finnassa: aikataulutus tärkeää
- Keventämisprosessissa huomioitava myös konversiot eri tietokannoissa: aikataulutus tärkeää
- Rakenteistettu metatieto ei kevennä, mutta tuottaa parempia hakutuloksia
- Yritettävä karsia MARCin päällekkäisyyksiä, vanhat kerrostumat
- Huomioitava myös kuvailuprosessin (esim. sanastojen käytön ja ohjeistusten käytön) sujuvoittaminen: keventävät välineet, esim. automatisointi
- Kuvailuryhmien kannanotto ja ehdotus etenemisestä teosten auktoriteettitietueiden teon aloittamisesta: yhteistyö Melinda-hankkeen kanssa
- työryhmien yhteisten verkkotilaisuuksien järjestäminen: tammikuussa Kuvailustandardiryhmän linjauksista, toukokuussa lopputulemasta
- Kaikkien ryhmien työpaja huhtikuussa 2018: tarkempi suunnitelma viestinnästä

Muistiinpanoja:

- Kuvailustandardiryhmän alustus + keskustelua:
 - Kuvailun muutosprosessissa vakiintumisvaiheessa olisi Siskun, Kumean ja Musiikin hyvä muistaa lähettää useita kirjastoja koskevat linjaukset Kuvailustandardiryhmän tiedoksi, jotta kaikki linjaukset päätyisivät RDA Toolkitiin
 - Ryhmä on käynyt suurimman osan RDA-tekstistä läpi ja tehnyt kuvailua keventäviä linjauksia tekstin vaihtoehtoisista kohdista sekä ehdotuksia kuvailutaseista ja niihin sisällytettävistä ydin- ja lisäydinelementeistä.
 - Ehdotetaan Kuvailun keventäminen -ilmauksen sijaan Kuvailun sujuvoittaminen -ilmausta tai Kuvailun tarkentaminen ilmausta
 - Riittäisikö 2 tasoa, 3 sijaan
 - Pakollisia elementtejä puolustettava tiedonhaun näkökulmasta, vaikka ne poistuisivatkin RDA:sta tulevaisuudessa
 - Kuvailustandardityötä on tarkennettava esim. kirjastosektori-kohtaisiksi ja aineistotyyppikohtaisiksi linjauksiksi
 - Kuvailun keventämisen prosessia laajennettava koskemaan koko kuvailuprosessia, esim. ohjeiden toimivuuteen ja päällekkäisyyteen
 - Kuvailua ei voida kaikissa kohden keventää, sillä järjestelmät vaativat tiettyjä elementtejä kuvailuun
 - Linjaukset ohjaavia, ei suosituksia, sillä ei konekaan ymmärrä suosituksia tai harkintaa
- Sisällönkuvailuryhmän näkökulma Kuvailun keventämiseen + keskustelua:
 - Kuvailun taso ei sisällönkuvailuun vaikuta, sillä ei sisällönkuvailua minimitasolla, että tiedonhakija löytää aineiston
 - Sujuvoittaminen on prosessien, ohjeistusten ja sanastojen tehokkaampaa käyttöä
 - Asterin sujuvoittaminen
 - Sanastojen kehittäminen: sanastojen päällekkäisyyttä koordinoitava
 - Sanastojen käyttöä ohjeistetaan sisku-työohjeessa
- Kumean näkökulma + keskustelua:
 - Pakolliset elementit tärkeitä tiedon kansainvälisen vaihdettavuuden kannalta ei liikaa suomalaisia linjauksia
 - Keventämisessä huomioitava Finna: keventämisen olisi vaikutettava positiivisesti löydettävyyteen: aineistoon linkitettyyn tiedot myös tärkeitä
 - Miten Finnan tarpeet sopivat metatietolinjausten kanssa
 - Vaihtoehtoisten kohtien linjaukset olisi hyvä tehdä kuvailijaa varten
 - Kirjaston oman asiakaskunnan huomioiminen yhteistietokannassa metatieto kumuloituu vaikka jokainen tekisi vain omasta näkökulmasta, jos perusmetatieto (yhteinen osuus) on kunnossa
 - RDA-kuvailussa merkitään samoja asioita eri funktioissa / eri entiteeteissä
 - Mikä on Melindassa riittävä? Yhteisesti tehtävä metatieto keventää yksittäisessä kirjastossa tehtävää kuvailua

- Mikä on MARCin tasojen suhde uusiin tasoihin?
- Täydellinen taso ei ole sama asia kuin kansallisbibliografinen taso, sillä eri aineistotyypit tallennetaan eri tasoilla eri kirjastoissa
- Linjauksissa on huomioitava myös muiden maiden linjaukset: poiminnassa ei lähetä täydentämään kuvailua.
- Musiikkiryhmien näkökulma + keskustelua:
 - RDA:n käyttöönotto raskauttanut kuvailua, mutta nyt voitaisiin rakenteistaa pidemmälle musiikin kuvailua ja näin karsia päällekkäistä työtä: uusien kenttiä käyttö, mutta vaatii takautuvia konversioita
 - Teosauktoriteetteihin merkittävät tiedot voisi jättää pois bib-tietueista
 - Kiinteämittaisten ja vaihtuvamittaisten kenttien päällekkäisyyden karsiminen: mitä MARC-formaatti ja eri järjestelmät edellyttävät tallennettavan?
 - Järjestelmät määrittelevät miten osakohteita kuvaillaan, mikä lisää päällekkäistä työtä pohdintaa uudelle musiikkiryhmälle
 - Teostason kuvailu tai ainakin teosviittausten tekeminen olisi hyödyllistä aineistossa, erityisesti teoksen nimen muotojen hallinnoinnissa: Finna ei tue teosauktoriteettitietueita
 - Sisällönkuvailuryhmä on miettinyt teosviittauksia kohteena oleviin teoksiin ja esittää teosauktoriteettitietueiden tuottamista kansallisbibliografiaan takautuvasti
- Teostietuekeskustelu:
 - Funktionaalisen kuvailun suuntaa meneminen edellyttäisi teosauktoriteettien käyttöönottoa
 - Teostietueiden takautuva konvertointi vaatii lisäresursointia mm. Melindassa
 - Kuvailijan työ keventyisi mm. teosten ja ekspressioiden välisten suhteiden merkitsemisen osalta
 - Kaikkien kuvailijoiden pitäisi alkaa tehdä teosauktoriteettejä osana työprosessia
 - Miten Finna voisi hyödyntää teosauktoriteettitietueita? Finnassa vain 1 indeksi auktoriteettitietokanta pitäisi olla kirjastojärjestelmän ulkopuolella
 - Järjestelmien kehittäminen siihen suuntaan, jotta keventäminen olisi mahdollista esim. aineistojen kuvailussa
 - Tarvitaanko kannanotto kuvailuryhmiltä?
 - Missä teostietueiden tekemisestä päätetään?
 - Mihin poimitaan ulkomaiset teostietueet?
 - RDA:n puhdas toteuttaminen ei onnistu MARC21-formaatissa ja nykyisissä järjestelmissä.
 - Teosauktoriteettitietueita voidaan alkaa kirjastoissa tekemään, jos olisi jokin paikka minne niitä voisi tallentaa
 - Asian edistäjinä voisi olla Melinda-palvelun Asteri